

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PARTICIPATION OF TEACHERS IN SCHOOL ADMINISTRATION AND INTERNAL QUALITY ASSURANCE UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 20

กิตติยา พิลาจันทร^{1*} และ วิทร วิภาหสน²

KITTIYA PHILAJAN^{1*} and VITORN VIPAHASANA²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 312 คน รวมทั้งสิ้น 342 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test (Independent samples) F - test (One - way ANOVA) และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3) เปรียบเทียบการใช้ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 4) เปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง

คำสำคัญ : การใช้ส่วนร่วม ; การบริหารสถานศึกษา ; การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ; ครูผู้สอน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Master Student, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Santapol College

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยสันตพล, Associate Professor Advisors, Santapol College

* Corresponding Author. Email: kitty_cmu@hotmail.com

Received: Feb 08, 2020, Revised: Mar 20, 2020, Accepted: Jun 28, 2020

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare participation of teachers in school administration and internal quality assurance in school classified by positions and school sizes and to study of the relationship between participation of teachers in school administration and internal quality assurance in school under Secondary Educational Service Area Office 20. A sample compared of 30 administrators and 312 teachers, totally 342 subjects. They were derived by Stratified random sampling. The instrument used for data collection was a questionnaire with reliability was 0.94. The statistics for data analyzing were percentage, mean, standard deviation, t – test (Independent samples), F - test (One- way ANOVA) and Pearson's Correlation Coefficient Analysis. Research results were found that 1) Participation of teachers in school administration were in 'much' level in overall and individual aspects. 2) Internal quality assurance in school were in 'much' level in overall and individual aspects. 3) Comparing of participation of teachers in school administration classified by position revealed that they were not different in overall and individual aspect. And classified by school sizes revealed that they were different and the level of significance was at 0.01 in overall and individual aspects. 4) Comparing of internal quality assurance in schools classified by position revealed that they were not different in overall and individual aspect. And classified by school sizes revealed that they were different and the level of significance was at 0.01 in overall and individual aspects. And 5) the relation between participation of teachers in school administration and internal quality assurance in schools under Secondary Educational Service Area Office 20 indicated that they were a positive relationship in high level and the level of significance was at 0.01.

Keywords : Participation ; School Administration ; Internal Quality Assurance in Schools ; Teachers

บทนำ

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ถือเป็นก้าวสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา โดยสถาบันนั้นเป็นหน่วยงานหลักที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้การปฏิรูปการศึกษابرลุเป้าหมาย ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เนื่องจากการศึกษาไทยในปัจจุบันมีปัญหามากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดการศึกษาไม่สามารถเตรียมคนไทยให้เผชิญกับยุคการเปลี่ยนแปลงของโลกข้อมูลข่าวสารได้ทัน ผลผลิตทางการศึกษายังขาดคุณภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับเป็นปัญหาใหญ่และเป็นอันตรายที่น่าพาประเทศไปสู่ภาวะวิกฤติ สมควรต้องแก้ไข ดังนั้น การบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม

กับตำแหน่ง ทั้งในด้านการกำหนดเป้าหมาย จัดโครงสร้างการบริหาร มอบหมายงาน จัดสภาพแวดล้อมการทำงาน มีภาวะผู้นำ ในด้านต่าง ๆ มีการสร้างบรรยากาศองค์การที่พึงประสงค์เพื่อก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ร่วมกันของบุคลากร ซึ่งบรรยากาศองค์การนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเกื้อหนุนให้การทำงาน สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย เนื่องจากมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำงานเกิดจากลักษณะทางกายภาพ การปฏิสัมพันธ์ในการมีส่วนร่วม และการประพฤติปฏิบัติตนระหว่างบุคคล บรรยากาศองค์การนั้นสามารถสร้างขึ้นและปรับปรุงได้โดยหัวหน้างาน เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับความต้องการของคนในองค์การ และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (วิลโลว์ กวางศิริ, 2557)

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องอาศัยกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถที่จะเร่งพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น จำเป็นต้องมีการ

พัฒนาตัวบุคคลก่อนเป็นอันดับแรกเพราะตัวบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์นี้เป็นกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ขึ้นในสังคม การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพให้เป็นทรัพยากรทางปัญญาที่มีค่าของชาติจึงกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต การศึกษานับวันจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นกับการดำรงชีวิตของทุกคนในสังคมทุกชุมชน และเพื่อให้การศึกษาของชุมชนมีความก้าวหน้าทันต่อความเจริญและการเปลี่ยนแปลงชุมชนจึงต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนนั้นย่อมส่งผลต่อสมาชิกในสังคมนั้น ๆ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นเรื่องเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกในชุมชนที่มีต่อกิจกรรมที่กระทำและเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยให้มีความสำเร็จโดยการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือและรับผิดชอบร่วมกัน (วิระภรณ์ปานจันทร์ และกัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ, 2558)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่งซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์การแล้วสมาชิกหรือบุคคลในองค์การก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์การก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์การ ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การแล้วการบริหารงานขององค์การก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ธร สุนทรายุทธ, 2551 อ้างถึงในวิระศักดิ์ วงศ์อินทร์, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินันสนิธิ (2560) ได้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 3 อันดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับ และสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริงเน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่ยุ่งยากสร้างมาตรฐานระบบการประเมิน เพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน รวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับใหม่จึงมีจำนวนไม่มาก แนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาจะเน้นการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพตามบริบทของสถานศึกษา ไม่เพิ่มภาระการจัดทำเอกสารให้สถานศึกษา ปรับกระบวนการทัศนในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุถึงเป้าหมายคือมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรดา เวชญาลักษณ์ (2559) ได้วิจัยพบว่า สภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน การรายงาน มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการเตรียมการ มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินการมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญรัตน์ ศรีคง (2558) ได้วิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ส่งผลต่อคุณภาพของงานในสถานศึกษาให้ตรงตามความต้องการของมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) ปีการศึกษา 2559 จากสถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 20 ปรากฏว่าผลการประเมินยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และยังไม่บรรลุเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนยังไม่บรรลุตามที่จุดหมายการจัด การศึกษากำหนด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตระหนักในความสำคัญการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20, 2560)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เพื่อให้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาและ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20
2. เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) และมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ.2561 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย รายละเอียดดังภาพประกอบต่อไปนี้

3. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา

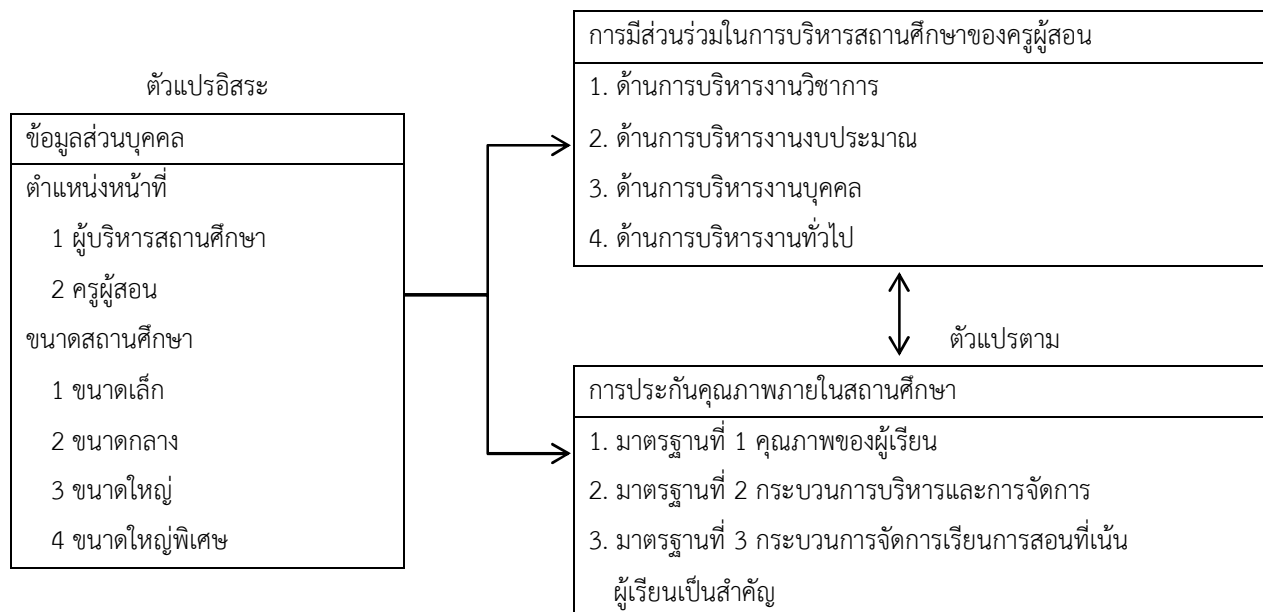
4. เพื่อเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมใน การบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความ คิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาด สถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความ คิดเห็นต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา
3. มีองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานสถานศึกษาของครูผู้สอนอย่างน้อย 1 ด้าน ที่มี ความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3,095 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 271 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,824 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2562 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางคชีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 342 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 312 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 342 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอน

ที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติความถี่และร้อยละ ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยใช้การทดสอบที (t – test แบบ Independent Sample) และจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยใช้การทดสอบเอฟ (F – test แบบ One - way ANOVA) หากพบความแตกต่างก็ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé) ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 91.2 และอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน ในภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของครูผู้สอน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.02	0.57	มาก

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	3.62	0.82	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.58	0.84	มาก
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.80	0.78	มาก
รวม	3.76	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวม ($\bar{X} = 3.76$) และรายด้าน โดยด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนสูงสุดคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.80$) และด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.58$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายมาตรฐาน

การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1. มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	3.91	0.62	มาก
2. มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.00	0.63	มาก
3. มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.01	0.61	มาก
รวม	3.97	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวม ($\bar{X} = 3.97$) และรายมาตรฐาน โดยมาตรฐานที่มีระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.00$)

และมาตรฐานที่มีระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.91$)

3. การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

3.1 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	t	p-value
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$ 4.13	4.01	1.13	0.25
	S.D. 0.55	0.58		
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	$\bar{X}$ 3.78	3.61	1.04	0.29
	S.D. 0.81	0.82		
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	$\bar{X}$ 3.59	3.58	0.04	0.96
	S.D. 0.84	0.84		
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	$\bar{X}$ 3.79	3.80	-0.04	0.96
	S.D. 0.75	0.78		
รวม	$\bar{X}$ 3.82	3.75	0.55	0.57
	S.D. 0.67	0.68		

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3.2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน	ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	เล็ก	4.08	0.53	7.58**	0.00
	กลาง	3.79	0.50		
	ใหญ่	4.12	0.72		
	ใหญ่พิเศษ	4.12	0.60		
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	เล็ก	3.83	0.69	7.51**	0.00
	กลาง	3.30	0.85		
	ใหญ่	3.68	0.72		
	ใหญ่พิเศษ	3.74	0.85		
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	เล็ก	3.80	0.64	8.54**	0.00
	กลาง	3.23	0.91		
	ใหญ่	3.65	0.69		
	ใหญ่พิเศษ	3.70	0.88		
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	เล็ก	3.99	0.62	15.15**	0.00
	กลาง	3.37	0.82		
	ใหญ่	4.02	0.53		
	ใหญ่พิเศษ	3.92	0.81		
รวม	เล็ก	3.92	0.56	11.60**	0.00
	กลาง	3.42	0.69		
	ใหญ่	3.87	0.57		
	ใหญ่พิเศษ	3.87	0.70		

** P < 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อยู่ 3 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษา

ขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

4.1 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	t	p-value
1. มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	$\bar{X}$ 3.90 S.D. 0.57	3.91 0.63	-0.11	0.90
2. มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	$\bar{X}$ 4.08 S.D. 0.68	3.99 0.63	0.73	0.46
3. มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$ 4.11 S.D. 0.59	4.00 0.61	0.93	0.43
รวม	$\bar{X}$ 4.03 S.D. 0.59	3.97 0.59	0.54	0.58

จากตารางที่ 5 พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐาน

4.2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน	ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
1. มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	เล็ก กลาง ใหญ่ ใหญ่พิเศษ	3.91 3.64 4.06 4.05	0.57 0.49 0.56 0.71	9.67**	0.00
2. มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	เล็ก กลาง ใหญ่ ใหญ่พิเศษ	4.09 3.77 4.03 4.13	0.58 0.49 0.62 0.73	6.52**	0.00
3. มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	เล็ก กลาง ใหญ่ ใหญ่พิเศษ	4.10 3.73 3.99 4.19	0.54 0.55 0.57 0.63	11.29**	0.00
รวม	เล็ก กลาง ใหญ่ ใหญ่พิเศษ	4.03 3.71 4.03 4.12	0.53 0.47 0.56 0.66	9.54**	0.00

** P < 0.01

จากตารางที่ 6 พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อยู่ 2 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่ 1 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

8. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ตัวแปร	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพ ของผู้เรียน (Y_1)	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการ บริหารและการ จัดการ (Y_2)	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการ จัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (Y_3)	การประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา (Y)
ด้านการบริหารงานวิชาการ (X_1)	0.62**	0.72**	0.71**	0.72**
ด้านการบริหารงานงบประมาณ (X_2)	0.62**	0.72**	0.60**	0.68**
ด้านการบริหารงานบุคคล (X_3)	0.67**	0.74**	0.65**	0.72**
ด้านการบริหารงานทั่วไป (X_4)	0.64**	0.75**	0.67**	0.72**
การมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของครูผู้สอน (X)	0.71**	0.81**	0.73**	0.79**

** $P < 0.01$

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร
สถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกใน
ระดับสูง ($r_{XY} = 0.79$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ด้านที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สูงสุดคือ ด้านการบริหารงานบุคคลมีความสัมพันธ์กันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ทางบวกในระดับสูง ($r_{X3Y} = 0.72$) รองลงมาคือ ด้านการ
บริหารงานทั่วไป มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง
($r_{X4Y} = 0.72$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาดำสุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ มี
ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{X2Y} = 0.68$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน
การบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 20 ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงได้นำมา
อภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ
ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
20 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เป็นการมุ่งเน้น
การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเกิดขึ้นโดยการที่ผู้บริหาร
ผู้ได้บังคับบัญชา ชุมชน สังคม องค์กรเอกชน องค์กรภาครัฐ
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม
รับผิดชอบ ร่วมภาคภูมิใจ ยิ่งผู้บริหารสนับสนุนให้มีการร่วมมือ
กัน ยิ่งเพิ่มพูนอำนาจและความศรัทธาแก่ผู้ได้บังคับบัญชามาก
ขึ้นเท่านั้น มากกว่าการที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ตามลำพัง
เพราะว่าผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชาต้องทำงานร่วมกันเป็น
ทีม จึงทำให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ใน
ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชญ์ ชันนบ (2556) ได้
ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียนขยาย
โอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการ
บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2559) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

3.1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากขึ้น ทั้งในรูปแบบของคณะกรรมการโครงสร้างการบริหารตามสายงาน ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา เจือบุญ (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

3.2. จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดกลางมีจำนวนครูผู้สอนและนักเรียนค่อนข้างน้อย ย่อมก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่าง

ผู้บริหารและครูผู้สอนด้วยกัน สร้างความผูกพันและรักใคร่กลมเกลียวกันในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ครูสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานได้อย่างเต็มที่ ขณะที่การจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เป็นไปตามสายงานอย่างชัดเจนตามลักษณะโครงสร้างขององค์การ ทำให้ครูผู้สอนแต่ละคนมุ่งเน้นแต่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองโดยไม่สนใจบุคคลอื่น นอกจากหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี มนัสสนิท (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. การเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

4.1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมทั้งบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ที่ต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจกับผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญรัตน์ ศรีคง (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4.2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บริบทของสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและจำนวนนักเรียน

แตกต่างกัน ปริมาณงานตามขอบข่ายภาระงานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เมื่อพิจารณาตามจำนวนบุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันย่อมมีความแตกต่างกันไปด้วย จึงทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมธ มีเกียรติ (2559) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นงานสำคัญที่นอกจากจะอยู่ในขอบข่ายของงานวิชาการแล้ว ยังเป็นภารกิจหลักของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนที่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการบริหารนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบภายในสถานศึกษา ที่จะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีรายบุคคล (Self - assessment) ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self - assessment report) รายงานต้นสังกัดต่อไป ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจกับผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุรหมีย์ เบ็ญติสหัสอำไพ (2556 : 86) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนด้านลักษณะบุคคล นโยบายการบริหารและ

การปฏิบัติ และด้านลักษณะองค์กร มีความสัมพันธ์ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า การพิจารณาสอบทางวินัยสำหรับบุคคลที่กระทำความผิดในสถานศึกษา เป็นข้อที่ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุด สถานศึกษาควรรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอน ในกรณีที่ต้องพิจารณาสอบทางวินัย
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า การตรวจสอบบัญชีการรับ – การจ่ายของสถานศึกษา เป็นข้อที่ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุด สถานศึกษาควรจัดทำบัญชีการรับ – การจ่ายของสถานศึกษา อย่างเปิดเผย เพื่อให้ครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบมากขึ้น
3. มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม เป็นข้อที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง
4. มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา เป็นข้อที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด สถานศึกษาควรจัดให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา เพื่อหาวิธีปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน กับปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความหลากหลาย
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] กาญจนา เจือบุญ. (2557). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. วารสารบัณฑิตศึกษา. ปีที่ 11 ฉบับที่ 52 หน้า 157.
- [2] นิรดา เวชญาลักษณ์. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 หน้า 185 - 197.
- [3] ธัญรัตน์ ศรีคง. (2558). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- [4] นุรีย์ เป๋อติสท์สอไฟ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- [5] พัทธี มนัสสนิ. (2560). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- [6] วิระภรณ์ ปานจันทร์ และกัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- [7] วิชญ์ ชันบน. (2556). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [8] วิไล กวางศิริ. (2557). การพัฒนาเครื่องมือตรวจวัดบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สุทธิปริทัศน์. ปีที่ 28 ฉบับที่ 86 เมษายน – มิถุนายน 2557 หน้า 101 - 102.
- [9] วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- [10] สุเมธ มีเกียรติ. (2559). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- [11] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. (2560). คู่มือยกระดับคุณภาพผู้เรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2560. อุตรธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20.
- [12] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- [13] สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2559). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.